

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА КРУШЕВЦА

Година LV

1. октобар 2025. године

Излази по потреби

Број 12/1

индустријска зона града (мерна места: „14. октобар”, „ЕПС”, „ШИК”, „Срње”, „Научно-технолошки парк”), и рурална зона (мерно место „Мачковац“).

Период спровођења мониторинга: 1. јануар 2026. — 31. децембар 2028. год.

Праћење концентрације PM_{10} и $PM_{2,5}$, као и концентрације водоник сулфида (H_2S) и угљен дисулфида (CS_2) почиње након потписивања уговора са овлашћеним лицем за обављање послова мерења наведених загађујућих материја, а после спроведеног поступка јавне набавке.

Законски оквир: Закон о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Србије”, број 51/25), Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Србије”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

У в о д

Програмом контроле квалитета ваздуха у граду Крушевцу за 2026-2028. год. (у даљем тексту: Програм) успоставља се Локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха на територији града Крушевца за 2026-2028. год, одређује се број и распоред мерних места, као и обим, врста и учесталост мерења нивоа загађујућих материја у ваздуху.

Локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха на територији града Крушевца, у складу са законом којим се уређује заштита ваздуха, успоставља се у сврху допунске контроле квалитета ваздуха на фиксним мерним местима.

Локације мерних места у локалној мрежи, њихов број и распоред, као и загађујуће материје које се прате на појединим мерним местима у локалној мрежи дате су у Табели број 1.

Загађујуће материје, наведене у Табели број 1, мере се према утврђеној учесталости мерења на фиксним мерним местима, у складу са прописом којим се уређују услови за мониторинг и захтеви квалитета ваздуха.

I. Територија, период извођења и законски оквир мониторинга

Подручје на којем се спроводи мониторинг: Територија града Крушевца - саобраћајна зона града (мерна места: „Стара чаршија“, „Рубин“, „Аутобуска станица“), урбано-саобраћајна (мерна места: „Мудраковац“, Болница“, „Трг костурница“),

II. Загађујуће материје које се контролишу

У локалној мрежи мере се концентрације следећих загађујућих материја: SO_2 , NO_2 , чађи, PM_{10} са анализом тешких метала олово (Pb), кадмијум (Cd), арсен (As) и никал (Ni), $PM_{2,5}$, као, укупне таложне материје са анализом тешких метала цинк (Zn), олово (Pb), кадмијум (Cd), водоник сулфид (H_2S) и угљен дисулфид (CS_2). Мерење укупних таложних материја вршиће се на девет (9) мерних места и то: „ШИК”, „Срње”, „14. октобар”, „Стара чаршија”, „Рубин”, „Аутобуска станица“, „Мудраковац”, „Болница” и „Базени”.

Сва мерења, обраду и анализу података, проверу валидности резултата добијених мерењем и/или узимањем узорак и интерпретацију резултата врши овлашћено правно лице, које је акредитовано као лабораторија за испитивање, односно које испуњава прописане стандарде и има акредитоване методе за мерење свих загађујућих материја наведених у Програму и које поседује овлашћење министарства надлежног за послове заштите животне средине да врши мониторинг квалитета ваздуха.

У оквиру наменских мерења пратиће се:

- 1) водоник сулфид (H_2S)
- 2) угљен дисулфид (CS_2)
- 3) укупне таложне материје (УТМ)

4) тешки метали (цинк (Zn), олово (Pb), кадмијум (Cd)) одређиваће се у месечним узорцима укупних таложних материја

5) укупне нерастворне, растворљиве материје, сагорљиви део, рН вредност, сулфати, хлориди, калцијум одређиваће се у месечним узорцима падавина на бази месечног узорковања

6) чађ.

III. Локална мрежа мерних места

У складу са специфичном конфигурацијом терена, мониторинг ће се спроводити у Крушевцу на тринаест (13) мерних места (Табела број 1), а узорци на мерним местима ће се узимати по динамици предвиђеној за континуална фиксна, индикативна и наменска мерења.

■ Сумпор-диоксид, азот-диоксид, (континуална фиксна мерења) и чађ (наменска мерења) мериће се на четири (4) мерна места: 365 (24-часовних) узорака

- 1) Индустијска зона - „ЕПС”
- 2) Рурална зона - „Мачковац”
- 3) Саобраћајна зона - „Стара чаршија”
- 4) Урбано - саобраћајна - „Болница”

■ Водоник сулфид и угљен дисулфид (наменска мерења) мериће се на једном (1) мерном месту (24-часовни узорак 365 дана)

1) Индустијска зона — „Научно-технолошки парк”

■ Укупне таложне материје (укупна масена концентрација) мериће се на 9 мерних места (наменска мерења): једном месечно у току годину дана

- 1) Саобраћајна зона - „Стара чаршија”
- 2) Саобраћајна зона - „Рубин”
- 3) Саобраћајна зона - „Аутобуска станица”
- 4) Индустијска зона - „ШИК”
- 5) Индустијска зона - „Срње”
- 6) Индустијска зона - „14. октобар”
- 7) Урбано-саобраћајна - „Мудраковац”
- 8) Урбано-саобраћајна - „Болница”
- 9) Урбано-саобраћајна - „Базени”

■ Анализа тешких метала из укупних таложних материја вршиће се на четири (4) мерна места (наменска мерења): једном месечно у току годину дана

- 1) Саобраћајна зона - „Стара чаршија”
- 2) Индустијска зона - „Срње”
- 3) Урбано-саобраћајна - „Базени”
- 4) Урбано-саобраћајна - „Болница”

■ Укупна масена концентрација суспендованих честица PM₁₀ на једном (1) мерном месту (континуална фиксна мерења 24-часовна 365 дана):

- 1) Урбано-саобраћајна - „Трг костурница”

■ Тешки метали арсен (As), кадмијум (Cd), никал (Ni) и олово (Pb) у фракцији суспендованих честица (PM₁₀) узоркованих на једном (1) мерном месту (индикативна мерења 24-часовна једном недељно током целе године):

- 1) Урбано-саобраћајна - „Трг костурница”

■ Укупна масена концентрација суспендованих честица PM_{2,5} узоркованих на једном (1) мерном месту (континуална фиксна мерења 24-часовна 365 дана):

- 1) Урбано-саобраћајна - „Трг костурница”

Табела бр.1

Р.бр.	Задужена институција	Насељено место	Макролокација ^е	Округ	φ (N) λ (E)	Тип	Загађујуће материје										Укупне таложне материје			
							SO ₂	NO ₂	H ₂ S	CS ₂	PM10				PM2,5	Чађ	UTM	Zn	Pb	Cd
											Pb	Cd	As	Ni						
1.			„Стара чаршија“, Ул. Цера Лазара бр. 86	Крушевац	43°35'3,77"; 21°19'5,79"	С	*	*								*	*	*	*	*
2.			„Рубин“, Ул. Наде Марковић бр. 86		43°35'5,02"; 21°18'4,80"	С											*			
3.			„Аутобуска станица“, Ул. Југ Богданова бр. 8		43°35'8,99"; 21°19'37,18"	С											*			
4.			„Мураковац“, Ул. Златка Огњановића 66		43°33'0,36"; 21°20'17,94"	УС											*			
5.			„Базени“, Ул. Радомира Јаковљевића 66		43°34'19,50"; 21°19'50,12"	УС											*	*	*	*
6.			„Болиница“, Ул. Војводе Путника бр. 2		43°34'52,78"; 21°19'14,04"	УС	*	*								*	*	*	*	*
7.			„14. октобар“, Ул. Јасички пут 66		43°35'23,32"; 21°19'15,63"	И											*			
8.			„ЕПС“, Ул. Јасички пут 66		43°35'27,78"; 21°19'5,05"	И	*	*								*				
9.			„ШИК“, Ул. Милоша Обилића 66		43°34'36,48"; 21°22'27,18"	И											*			
10.			„Срње“, Ул. Срње 65		43°38'7,30"; 21°16'42,48"	И											*	*	*	*
11.			„Мачковац“, Мачковац б6		43°33'53,10"; 21°13'1,25"	Р	*	*								*				
12.			„Трг когурница“, Трг когурница б6		43° 34' 36,03"; 21°19' 57,60"	УС						*	*	*	*					
13.			„Научно технолошки парк“, Шандора Петефија б6		43°35'25,145"; 21°20'58,282"	И			*	*										

С - саобраћајна зона

И - индустријска зона

УС - урбано-саобраћајна зона

Р - рурална зона

IV. Извештај

Извештаји о стању квалитета ваздуха, са коментаром и поређењем са прописаним вредностима у складу са прописом којим се уређују услови за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, редовно ће се ажурирати преко WEB странице Града Крушевца (<https://krusevac.ls.gov.rs/>) у форми месечних и годишњих извештаја о концентрацијама загађујућих материја у ваздуху а све на основу Извештаја о испитивању које доставља овлашћено правно лице.

Подаци са аутоматске мерне станице из државне мреже мониторинга доступни су на сајту републичке Агенције за заштиту животне средине, доступни су и преко званичне WEB странице Града Крушевца.

Према члану 17. Закона о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Србије”, број 51/25), надлежни орган јединице локалне самоуправе, дужан је да податке о квалитету ваздуха добијене контролом квалитета ваздуха из локалне мреже, као и резултате мерења посебне намене, доставља Агенцији за заштиту животне средине до 15. у месецу за претходни месец, а годишњи извештај најкасније 60 дана од дана истека календарске године за претходну годину. Годишњи извештај треба да садржи опис макролокације и микролокације за обављање фиксних мерења; документовани приказ мерних места и локација за узимање узорака; опис методологије мерења загађујућих материја из Програма; опис мерних уређаја помоћу којих се обављају мерења загађујућих материја из Програма; резултате мерења са приказом свих измерених дневних вредности концентрација загађујућих материја из Програма; дискусију резултата мерења са закључком.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да податке о квалитету ваздуха учини доступним јавности и објави у средствима јавног информисања, електронским медијима, као и на својој web-страници.

У складу са чланом 31. Закона о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Србије”, број 51/25) за зоне и агломерације у којима је ваздух друге категорије, надлежни орган је дужан да донесе План квалитета ваздуха са циљем да се постигну одговарајуће граничне вредности и/или циљне вредности прописане захтевима квалитета ваздуха. Планови квалитета ваздуха могу да садрже и мере прописане краткорочним акционим плановима.

V. Испитивање концентрације алергеног полена у ваздуху

Град Крушевац је обезбедио финансирање, преко буџетског Фонда за заштиту животне средине града Крушевца, и једно (1) мерно место за праћење

концентрације алергеног полена у ваздуху. Мерење концентрације алергеног полена врши, Завод за јавно здравље Крушевац, и то у периоду од почетка фебруара до почетка новембра текуће године, а резултате мерења доставља Агенцији за заштиту животне средине Републике Србије и Фонду за заштиту животне средине града Крушевца. Приликом испитивања, врши се идентификација поленових зрна 24 биљне врсте и то: леска, јова, тиса, туја и чемпреси, брест, топола, јавор, врба, јасен, бреза, граб, платан, орах, храст, бор, конопља, траве, липа, боквица, киселица, коприва, штипови, пелин, амброзија и дуд.

Циљ мерења и праћења концентрације алергеног полена у ваздуху је унапређење здравља становника. Континуираним праћењем може се прогнозирати кретање алергеног полена у ваздуху, и тако на време упозорити становништво.

Мерно место за узорковање алергеног полена у ваздуху је на згради Дијагностичког центра у кругу Здравственог центра Крушевац и одређено је следећим координатама +43°34'53,10"; +21°19'12,69".

VI. Овај програм објавити у "Службеном листу града Крушевца".

СКУПШТИНА ГРАДА КРУШЕВЦА

I Број: 501-259/2025

ПРЕДСЕДНИЦА,
Драгана Баришић, с.р.